

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **J.S.**

oskarżonego z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2019 r., poz. 122)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 grudnia 2023 r.,

skargi obrońcy oskarżonego w trybie art. 539a k.p.k.,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2023 r., sygn. akt IX Ka 639/23,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie z dnia 6 lutego 2023 r., sygn. akt VIII K 512/19,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie z dnia 6 lutego 2023 r. (sygn. akt VIII K 512/19) J.S. został uniewinniony od zarzucanych mu czynów z art. 35 ust. 1a ustawy o ochronie zwierząt. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2023 r. (sygn. akt IX Ka 639/23) uchylono wyrok Sadu I instancji i przekazano sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Od tego wyroku skargę w trybie art. 539a k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając orzeczeniu naruszenie „art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzi konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji podczas gdy brak jest podstaw do przyjęcia, że zachodzą podstawy do skazania oskarżonego, a Sąd II instancji nie dokonał jakichkolwiek czynności ani nie przeprowadził dowodów, które pozwalałyby stwierdzić, czy perspektywa skazania oskarżonego jest rzeczywiście realna i w konsekwencji czy w świetle art. 454 k.p.k. niezbędne było uchYLENIE wyroku uniewinniającego, w sytuacji gdy ewentualne uzupełnienie materiału dowodowego lub dokonanie dodatkowych czynności mogło zostać wykonane przez Sąd odwoławczy, bez potrzeby przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga okazała się bezzasadna.

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela "[m]ożliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia

wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k.". Oznacza to, że sąd odwoławczy zobligowany jest albo uzupełnić postępowanie dowodowe, by upewnić się, że rozstrzygnięcie uniewinniające jest niezasadne, lub wyraźnie uargumentować, iż na podstawie zgromadzonego w sposób prawidłowy materiału dowodowego nie ma możliwości wydania wyroku uniewinniającego.

W niniejszej sprawie z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego niezbieżnie wynika, że ten przyznając rację apelującemu oskarżycielowi publicznemu oraz posiłkowemu uznał, że ustalenia faktycznie i ocena materiału dowodowego dokonana w I instancji jest tak dalece wadliwa, że nie można na ich podstawie zasadnie bronić wydanego orzeczenia. Wyraźnie na w pkt 3 formularza uzasadnienia wyroku, Sąd II instancji Sąd w sposób niezwykle rozbudowany argumentuje, że ocena okoliczności sprawy nie pozwalała na uznanie, że zaistniały przesłanki kontratypu stanu wyższej konieczności. Podkreślił także, że realizacji znamion zarzucanego czynu nikt nie kwestionował, istotny dla Sądu I instancji był kontekst przeprowadzania operacji na zwierzętach, który uzasadniać miał zastosowanie art. 26 § 1 k.k. Sąd odwoławczy przedstawił szereg racji za tym, że taka ocena (tj. wystąpienia kontratypu) była błędna. Sąd Najwyższy nie dopatruje się w nich rażących błędów wskazywanych w skardze.

Wbrew twierdzeniom skarżącego z orzecznictwa Sądu Najwyższego nie wynika konieczność prowadzenia zawsze uzupełniającego postępowania dowodowego, gdy uchyla wyrok uniewinniający. Otóż może zdarzyć się tak, jak w niniejszej sprawie, iż ustalenia faktycznie poczynione w sprawie dokonane zostały błędnie, co uniemożliwia stosowania określonych instytucji prawa materialnego, a sanacja tego nie jest możliwa na etapie odwoławczym, gdyż musiałaby prowadzić do wyroku skazującego. Swoje stanowisko Sąd odwoławczy precyzyjnie podsumował w pkt 4.1. formularza uzasadnienia.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

WZ

[ms]

